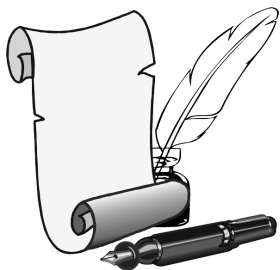

ЛІТЕРАТУРНИЙ
ЧЕРНІГІВ

№ 1\113

2026

Літературний ЧЕРНІГІВ

Щоквартальний мистецький журнал
літературної спілки «Чернігів»

№ 1 (113)

січень-березень 2026

*Заснований
у 1992 р.*

Свідоцтво про державну
реєстрацію: серія ЧГ № 007
від 30 листопада 1993 року.

Журнал отримує фінансову підтримку за рахунок коштів обласного бюджету
Чернігівської області в рамках Обласної програми сприяння розвитку
інформаційного простору та публічних комунікацій на 2025-2026 роки

Головний редактор

Михась ТКАЧ

Редакційна колегія:

Олександр ЗАБАРНИЙ

Дмитро ІВАНОВ

Володимир КУЗЬМЕНКО
(заст. головного редактора)

Олександр КОВАЛЕНКО

Олена КОНЕЧНА

Станіслав НОВИЦЬКИЙ

Владислав САВЕНОК
(відп. секретар)

Михась ТКАЧ

Віктор ТКАНКО

Володимир ФРИЗ

ЗМІСТ

212 років від дня народження Т. Шевченка	3
ПОЕЗІЯ, ПРОЗА	
Микола Славинський. «Усе з тобою, ніби кола на воді...». Поезія.	5
Тетяна Яковенко. Відьма. Повість.	10
Станіслав Новицький. Поезія.	25
Олександр Забарний. Коли вибухають серця... Ще раз про любов... Оповідання.	38
Олександр Ходос. Поезія.	44
Оксана Костенецька (Шуляк). П'ять діб довжиною в життя. Уривок з роману.	52
Богдан Томенчук. Поезія.	62
Світлана Шуміло. Поезія.	71
Валерій Конаш. Чаша. Кіноповість (Продовження, початок у другому числі за 2025 рік).	78
Тетяна Таланцева. Поезія.	108
Оксана Проценко. Дерево=життя. Оповідання.	113
Микола Собчук. Сонети.	119
СКАРБИ СВІТОВОЇ ПОЕЗІЇ	
Сергій І. Ткаченко. Ще раз про естафету перекладів: «Міст Мірабо» українською мовою.	123
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ СТУДІЇ	
Володимир Кузьменко. Слово про вчителя: на пошану 100-річчя з дня народження П.О. Сердюка	133
ЮВІЛЕЇ	
Анатолій Шкуліпа. Проз жовту і блакитну смугу.	142
УКРАЇНЬСЬКА ФАНТАСТИКА	
Олександр Молибога. Фантастичні світи Андрія Валентинова	154
РЕЦЕНЗІЇ	
Микола Славинський. Небесне й земне в час вирішальний.	158
Тетяна Торак. Ліплення тіней з воску.	162
Валентина Мовчан. «Творчі бджоли» Павла Свища.	166
ПРЕМІЇ, НАГОРОДИ	
ЛАУРЕАТИ літературно-мистецької премії ім. Леоніда Глібова за 2026 рік	175
СТОРИНКА ДЛЯ ДІТЕЙ	
Оксана Проценко. Три скарби.	177
ГУМОР	
Валерій Демченко. Дипломатія неандертальців, або Планетарний лохотрон.	181

фаркт. Швидше до шпиталю...». Як дістався шпиталю, Іван не пам'ятає... Коли клали в авто, пам'ятає зоряне небо над головою, а ще очі свого сина, що зоріли прямо у серце. Вони не полишали батька а ні на хвилину. Іван вдоволено посміхається: «Отак зі Стасом ми й вижили».

*Грудень, 2025 р.,
м. Ніжин*

ЩЕ РАЗ ПРО ЛЮБОВ...

Оповідання

У Марійки та Миколи любов була страшенна... Палка, кипуча, віддана, перевірена роками. Словом, хоч у кіно знімай... У нашій Соснівці ніхто так ніколи і нікого не любив! Ні, ну любили, безперечно, шанували, одружувалися, але щоб отак палко і віддано на моєму віку – ні, ніхто...

А почалося усе ще з дитинства. Уподобала бідовенна русокоса Марійка тихого і степенного хлопчача Миколку. Ще у дитячому садку уподобала. Вона теж йому подобалася... Жили по-сусідськи, хата в хату, мамки в одну ланку ходили, батьки – на тракторний стан... Словом, гарні сусідські родини.

Можна було б написати, жили як брат із сестрою, так «ніт», щось заважало цьому... Можливо, надмірна Марійчина опіка..., якось вона ну зовсім вже огорнула нею Миколу. Справа навіть не в тім, що вона грала в усі суто хлопчачі ігри – футбол, волейбол, квача, «штандера» – і лазила деревами не згірш за будь-якого хлопця. Справа в іншому, вона бачила у Миколі «свого рідного»..., тобто – найріднішу людину. Ну от посудіть, захотів Василь, друзяка Миколин ліпший, сісти з ним за одну парту. Вже й портфеля поруч поклав... Приходить Марійка, переставляє портфеля на сусідню лаву, а Василь говорить: «Тут сидітиму я... Ти що не знаєш, що Миколка мій?». Ну що ти їй скажеш! Одним словом – власниця або ж рідна душа... Отак десять років і просиділи поруч.

Навчатися поїхали до Ніжина. Хто так вирішив, достеменно невідомо, та, певно ж, Марійка. Вона на «учительшу» в університет, а Микола на механіка в коледж. Навчалися дружненько, успішно..., хоча й жили у різних гуртожитках. Та Марійка за Миколою наглядала... Одного разу застала, що хлопці з Миколиної кімнати затіяли пиятику. Матір Божа, такий лемент учинила, що вовкам у лісі стало лячно... Ледве втихомирили та ще й упрохали щоб «не спалила» коменданту. Обіцяли «що в першій і останній раз»... Та вирішальне слово все ж було за Миколою. Змовчала.

Хлопці потім говорили: «Навіжена вона у тебе. Як ти з нею житимеш? Ти її хоч раз побий!...». На що юнак відповідав: «Ні, вона у мене добра, а за неї я будь-кого приб'ю». Отак і жили..., по суботах, звісно, до батьків їздили, в клуб ходили... і все у парі.

По закінченні навчання Миколу забрали до війська. Служив у Гончарівському, у танковій бригаді. Як кажуть: «На кого вчився, там і згодився!». Марійка дома учителювала, чекала вірно, ніяких клубів, ніяких кіно..., хоча подруги й кликали. Восени, по завершенні служби, побралися...

Гуляли усім селом, спасибі батькам, на таке гучне весілля стяглися. Колгосп їм будиночок, як «молодим спеціалістам», побудував. Оселилися, обжилися як лелечата у гнізді. А там Бог послав їм первістка, хлопчика Михайлика. Потішне таке дитя, увесь у батька...

Бігли роки, минало життя... Не зчулися як і сороковник розміняли. Аж тут клята оця війна! Страшна, навіжена... Мобілізували Миколу до війська, прямо на тракторному стані і мобілізували... «Я піду з тобою, не відпущу одного...», – коротко підсумувала Марійка. І таки добилася свого... Поїхала в район до військового комісара і зарахували її куховаркою у ту ж військову частину, що й чоловіка... Любов же!

Поки там навчання та вишкіл ще нічого, а з 2024 року кинули їх у самісінке пекло, під Бахмут. Криваве місиво... Микола ж в піхоті служив, сержант, заступник командира взводу... Марійка домагалася, щоб у танкісти перевели..., так той же Микола і заборонив. «Не втручайся, не сором мене перед товаришами..., скрізь служити потрібно!» – тільки й мовив. Що робити? Змирилася..., аби тільки поряд. Хоча серце біду віщувало. А розум: «А, може, й минеться? Може, вбереже його моя любов від напасті?!». Не вберегла... Не повернувся Микола з «нуля» після чергової ротації. Це вже сталося у 2025-му. Спасибі хлопцям, хоч тіло винесли... Відголосила по чоловіку, тут же у військовій частині, та й закам'яніла. Повезла його, рідненького, «на щиті» у Соснівку, до батьків та сина..., з побратимами повезла.

Проводжати Миколу в останню дорогу вийшло усе село. І старі, і малі... Стояли люди навколішках, Бога просили, щоб укріпив Марійку в її горі. А вона, згорьована, лише притискала до себе сина і не сльозинки... Та коли вже поховали, підійшла до батька і стишено заповіла: «Місце біля Миколи моє... Коли б не знайшла мене смерть, через рік, а мо' через пів століття, але чуєте – моє. Нікого не кладіть!». Той у своєму горі лише сльози витер і мовчки кивнув.

Повернулася до своєї частини..., до їхньої з Миколюю частини. Зайшла в штаб, мовчки поклала перед комбатом складений учетверо папірець:

– Що додому просишся? – втомлено запитав той. – Маєш право.

– Переведіть в снайпери... – тільки й відповіла.

Ось така любов...

Січень, 2026 року,

м. Ніжин